

INSON O'ZGARSA - JAMIYAT O'ZGARADI!

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ
ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНИНГ
ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ
ГАЗЕТАСИ



milliy

tiklanish

№ 20 (1122) 2021 йил 9 июнь, чоршанба

1995 йил 10 июндан чиқиб бораётган

www.mf.uz / gazeta@mf.uz / mtiklanish@mail.ru



3
**ОТ ҚАДРИНИ...
ОТ МИНМАГАН
ЙИГИТЛАР**



4
**ҚУРЪОН
МАЪНОЛАРИ
НАЗМИ МУБОРАК!**



6
**СЎЗГА
КЎЧАЁТГАН ДУНЁ**

2

**Алишер
Қодиров
фаоллар билан
учрашди ва...**

Октябрь ойида юртимизда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайлов бўлиб ўтади. Шу боис ҳам партия ҳудудий кенгашлар, хусусан қуйи ташкилотлар аъзолари ушбу муҳим сиёсий тадбирга жиддий тайёргарлик кўрмоқдалар.



3

**Энди душанба ҳам
«оғир» кун**

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Хоразм вилоят Кенгаши «Душанба – сиёсий ўқувлар кун» деб белгилаб олишди.

5

**45 нафари
«дафтар»дан
чиқарилди**

«Темир дафтар»га киритилган 52 фуқаронинг 45 нафари иш билан таъминланган. «Ёшлар дафтари»даги 129 нафар ёш йигит-қизнинг эса 17 нафари руйхатдан чиқарилган.



8

**Ким ҳақу ким
ноҳақ?**

2021 йилнинг 7 июнь ҳолатига, 3,74 миллион киши вафот этган. Жами касалланганлар эса 174 миллиондан ошибди...

ЎГАЙ МУЗЕЙ



– Тўрт йилдирки мутасаддилар жим, – дейди халқ депутатлари Хоразм вилояти Кенгаши депутати, партия вилоят Кенгаши раиси Ражаббой Рузметов. – Негадир Тошкентдаги мутасаддилар ҳам бу масалада сукут сақламоқдалар.



**КАЛТАКЛАНГАН
ЎҚИТУВЧИ
ЭМАС...**

4

**НАРГИЗАНИНГ
ТОМОРҚАСИГА
7 МИЛЛИОН
СЎМ
СОЧИЛДИ**

5



**БУ МУАММО
ҚАЛ БЎЛДИ
ДЕГАНИ
ЭМАС!**

2-бет



5
**ЯНГИЛАНАЁТГАН
«ТАШРИФ ҚОҒОЗИ»**

**«Ё дафтар»га
киритасан,
ё...»**

Қисқа вақт ичида бир эмас, еттита раис алмашди. Энди яқинда сайланган маҳалла оқсоқоли ҳам бўлаш ҳақида ариза ёзмоқчи экан.

3-бет



Аҳоли бандлиги ва фаровонлигини ошириш бўйича қўшимча вазифалар белгиланди

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 8 июнь кuni қишлоқ хўжалиги ва тадбиркорликни ривожлантириш орқали аҳоли бандлигини таъминлаш ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари ҳажмини кўпайтириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.



Жорий йилда бандлик дас-тури доирасида 457 мингта доимий иш ўрни ташкил этиш кўзда тутилган. Бунинг асосий манбалари қишлоқ хўжалиги, тадбиркорлик, савдо ва сервис соҳаларидир.

Масалан, магистрал йўллар бўйида савдо ва хизматларни йўлга қўйиш, шаҳар ва туман марказларида маҳсул кўчалар ташкил этиш орқали 150 мингта иш ўрни яратиш мумкин.

Аҳоли бандлигини таъминлашдаги яна бир катта заҳира – ер. Шу йил январда ёшларга экин майдонларидан ер ажратилгани яхши натижа берди. Энди, Сурхондарёда бошланган тажриба асосида, ишсиз аҳолига қишлоқ хўжалиги ерларини 10 йил муддатга деҳқончилик билан шугулланиш учун ижарага бериш тартиби жорий қилинади.

Бунинг учун жорий йилдан бошлаб қарийб 100 минг гектар ғалладан бўшаган ер майдонлари ишсиз аҳолига деҳқон хўжалиги ташкил этиш учун жорий қилинади. Пахта ҳосилидан кейин ушбу мақсадлар учун яна 100 минг гектар ер ажратилади.

– Ёшларга ер берилиши тажриба бўлган эди. Энди

катта тизимга ўтгандимиз. Ерни ҳақиқий эгасига – халққа берамиз. Ҳокимлар, сектор раҳбарлари қайси пахта ва ғалла майдонини қисқартиришни аниқлаб, уларни ишсиз аҳолига бериши зарур. Берганда ҳам, манфаатдор қилиб, адолатли ажратиш керак. Бу юз минглаб одамларимизни иш билан, даромад билан таъминлайди, – деди Шавкат Мирзиёев.

Мутасаддиларга ер олган аҳолига уруғ ва кўчатлар етказиб бериш, етиштирилган маҳсулотларни сотиб олишни молиялаштириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Сир эмаски, ер участкаларини ажратиш масаласи энг чигал муаммо, коррумпциялашган жараён эди. Шу боис бугун, 8 июнь кuni Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ер муносабатларида тенглик ва шаффофликни таъминлаш, ерга бўлган ҳуқуқларни ишончли ҳимоя қилиш ва уларни бозор активига айлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони қабул қилинди.

Энди, тадбиркорлик учун ерларни тўғридан-тўғри ва текинга бериш амалиётидан бутунлай воз кечилади ва ерлар

ҳамма учун бир хил ва ошқора, электрон аукцион орқали хусусий мулк қилиб сотилади ёки ижарага берилади. Туман ва шаҳар ҳокимларининг ер ажратиш ва уларни қайтариб олиш билан боғлиқ барча

маҳсулотини паст нархларда соттириш, дегани эмас. Биринчи ғалда, бозорда таклифни кўпайтириш керак, – деди Президент.

Бунинг учун қисқа муддатларда юқори натижа беради-

Жорий йилда сув танқислигини инобатга олиб, қудуқ қазишга 200 миллиард сўм ажратилиши айтилди. Ушбу маблағлар ҳисобидан камида 10 минг гектар ерни озуқа-ем етиштиришга мослаштириш мумкин.

ваколатлари бекор қилинди. Йиғилишда давлатимиз раҳбари мазкур фармоннинг аҳамиятига тўхталиб, жойларда унинг ижросини ташкил этиш, ҳалоллик ва қонунийликни таъминлаш бўйича топшириқлар берилди.

Аҳоли фаровонлигига дахлдор яна бир масала озиқ-овқат маҳсулотларининг арзонлигидир.

– Нарх-навоин арзон қилиш бу тадбиркор ва чорвадорларни мажбурлаш, уларга

ган йўналишларга алоҳида эътибор қаратиш зарурлиги таъкидланди. Шундай тармоқлардан бири – паррандачилик.

Масалан, парранда 1 килограмм вази олиши учун 1,7 килограмм, қорамолга эса 8 килограмм озуқа-ем талаб этилади. Лекин юрти-мизда парранда гўшти ҳам, тухум ҳам аҳоли жон бошига ҳисоблаганда кам етиштирилади.

Шу боис йиғилишда пар-

ранда саноатини қўллаб-қувватлаш бўйича янги механизмлар белгиланди. Яъни, тухум учун субсидия миқдори 3 баравар, парранда гўшти учун эса 2 баравар оширилади. Омукта ем ва паррандачилик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга айланма маблағни тўлдириш ва паррандачилик лойиҳалари учун кредитларнинг Марказий банк асосий ставкасида юқори қисми қоплаб берилади.

Паррандаларни сўйишга мўлжалланган замонавий комплекс лойиҳалари бўйича харажатларнинг бир қисми компенсация қилинади. Паррандачилик корхоналари учун фойда, мол-мулк, ер ва сув солиқлари ставкалари 50 фоизга камайтирилади.

Бутармоқдаги лойиҳаларни амалга ошириш учун Микрокредитбанк орқали давлат томонидан 50 миллион доллар ресурс ажратилади.

Мутасаддиларга ушбу тартиб ва имтиёزلарни жорий қилиш, мавжуд корхоналарнинг тўлиқ қувватларга чиқишига кўмаклашиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Хусусий шериклик асосида маҳаллаларда мини-инкубатор ва маҳсулотларни сақлаш

учун музлаткичлар ташкил этиш, хонадонларда парранда етиштиришни кенгайтириш муҳимлиги таъкидланди.

Чорвачилик ва паррандачилик илмий-тадқиқот институти фаолиятини қайта ташкил этиб, шароитимизга мос, насли парранда зотларини яратиш вазифаси қўйилди. Мазкур институтни зарур ускуна ва жиҳозлар билан таъминлаш, насли зотлар олиб келиш учун 10 миллиард сўм ажратилади.

Чорвачилик соҳасида 1 мингдан ортиқ, балиқчилик йўналишида 317 та лойиҳани ишга тушириб, гўшт етиштиришни кўпайтириш чора-тадбирлари кўриб чиқилди.

Жорий йилда сув танқислигини инобатга олиб, қудуқ қазишга 200 миллиард сўм ажратилиши айтилди. Ушбу маблағлар ҳисобидан камида 10 минг гектар ерни озуқа-ем етиштиришга мослаштириш мумкин.

Йиғилишда вилоят ҳокимлари ишсизликни камайтириш, озиқ-овқат маҳсулотлари ҳажмини ошириш ва нархлар барқарорлигини таъминлаш чоралари бўйича ахборот берди.

ЎЗА

✓ Қарор қатъий эмас

Минимал истеъмол харажатлари эълон қилинди дегани – муаммо ҳал бўлди дегани эмас!



Нодир ТИЛАВОЛДИЕВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоси

Туб ислохотлар даврида биринчи мартаба камбағаллик ва камбағал аҳолининг мавжуд экани расман эътироф этилгани. Янги Ўзбекистондаги ислохотларнинг очиқлиги ва шаффофлигидан далолат беради, албатта.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, юқоридагидек кўрсаткич қайд этилганидан кейин қарийб 5 миллион фуқарони камбағалликдан чиқариш мақсадида комплекс ва ҳудудий дастурлар ишлаб чиқилиб, ижрога қаратилди.

2020 йилнинг 29 декабрь кuni Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлис палаталарига йўлланган Мурожаатномасида ҳам камбағалликни қисқартириш ва аҳоли фаровонлигини ошириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилиб, камбағалликни қисқартириш учун ностандарт усулларни жорий этиш, жумладан, узоқ йиллардан бери пайсалга солинган аҳолининг минимал истеъмол харажатлари миқдорини эълон қилиш зарурлиги таъкидланган эди.

Ниҳоят биринчи июнь кuni Ўзбекистон аҳолисининг минимал истеъмол харажатлари қиймати 440 000 сўм этиб белгиланди. Бунда Ўзбекистон ҳукуматининг иқтисодий блоки, Жаҳон банки ва бошқа бир қатор халқаро ташкилотлар ва экспертлар билан ҳамкорликда «Асосий эҳтиёжлар нархини аниқлаш» методи деб номланган ёндашув танланганини айтиш жоиз. Таҳлилчиларнинг фикрича, ушбу ёндашувнинг ижобий ва кучли томонлари унинг далилларга асослангани ва Ўзбекистондаги аҳоли ва уи

хўжалиklarининг ҳақиқий ҳаёт шароитларини ҳисобга олганидир.

Шу тариқа 2020 йилдан бери хонадонма-хонадан юриш, халқаро тажрибани қиёсий ўрганиш ҳамда мураккаб иқтисодий таҳлил ва ҳисоб-китоблар натижасида дастлабки минимал истеъмол харажатлари миқдорида аниқлик киритилди.

Мазкур миқдорнинг белгиланиши амалиётда камбағаллик чегарасини объектив аниқлаш, ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламни тўғри белгилаш ва уларни камбағалликдан чиқариш бўйича ишларни тизимли ташкил этишга ёрдам беради, албатта.

Бундан ташқари, минимал истеъмол харажатларини ҳисоблаш тажрибасини яқунига етказиш мақсадида жорий йилда Давлат статистика қўмитаси томонидан Жаҳон банки билан бирга уи хўжаликларда сўровномалар ўтказилиши давом эттирилиб, йил якунига қадар минимал истеъмол харажатларини ҳисоблаш методологияси тасдиқланиши ва қайта ҳисобланган миқдорни эълон қилиш кўзда тутилмоқда. Шу билан бирга, масъул идоралар томонидан 2030 йилгача камбағалликни қисқартириш стратегияси ва концепцияси тайёрланаётганини айтиш жоиз.

Таъкидлаш лозимки, узоқ йиллардан бери эътиборга олинмаган муаммонинг мавжуд эканини эътироф этишнинг ўзи бу борадаги муҳим қадамлардан бири бўлди.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси камбағалликни белгилаш, уни

бартараф этиш борасида амалга оширилган ишларни қўллаб-қувватлаган ҳолда бу борада жаҳон тажрибасини ўрганиш билан бир қаторда, халқимизнинг ўзига хос жиҳатлари, менталитети, турмуш тарзига янада кўпроқ эътибор қаратиш лозим, деб ҳисоблайди. Шу билан бирга, инсоннинг ўзгариши камбағалликни тугатишда устувор эканлигига ургў беради. Зеро, камбағалликдан чиқиб кетишнинг энг муҳим омил – бу инсоннинг интилиши, ўз кучига таянган ҳолда, аниқ мақсад сари ҳаракат қилиши билан чамбарчас боғлиқдир.



Алишер Қодиров фаоллар билан учрашди ва...

Маълумки, октябрь ойида юртимизда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайлов бўлиб ўтади. Шу боис ҳам қуний ҳудудий кенгашлар, хусусан қуний ташкилотлар аъзолари ушбу муҳим сиёсий тадбирга жиддий тайёргарлик кўрмоқдалар. Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, партия Марказий кенгаши раиси Алишер Қодиров бошчилигидаги ишчи гуруҳи сайловга тайёргарлик жараёнлари билан танишиш ва партиянинг туман ва шаҳар кенгашлари фаолиятини жойида ўрганиш мақсадида Тошкент тумани кенгашида бўлиб, депутатлик гуруҳи аъзолари фаолияти билан танишди. Яқинимий кечан муроқотда санилашиб келаётган сайловнинг ниҳоятда муҳим экани ва бунда партиянинг иштироки хусусида фикр алмашилди. Шунингдек, Кенгаш вакиллари партия билан депутатлар ўртасидаги ҳамкорликни янада кучайтириш, қуний бўгинлардаги партиядошларимиз фаоллигини ошириш бўйича кўрсатма ва тавсиялар ҳам берилди. Шундай учрашув Тошкент шаҳрининг Олмазор туманида ҳам бўлиб ўтди.

ОБУНА – 2021!

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»
ГАЗЕТАСИГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА!
Обуна индекси

158



ЎТАЙ МУЗЕЙ

Мана, уч ҳафтадирки, телеграмда илтимослар оқими тинмаяпти. Ҳаммасига ўзим айбдор. Бормаслигим, борсам ҳам кўрган ва эшитганларим ҳақида ёзмаслигим керак эди. Бундан ҳам ёмони, умид билан қараб турган музей ходимасига (аслида бухгалтери) ваъда бермасам бўларкан...

Аммо нима қилай, жим туrolмадим. Хоразмдек тарих, маданият ва санъатнинг қадрига етадиган азим юрtda Авестo давридан ҳикоя қилаётган ва 5 минг ноёб экспонатларига эга бўлган музей ташландиқ ҳолатга келиб қолганига ишониш қийин эди. Уйлабманки, нуфузли бир нашрда ана шу ҳолат акс эттирилган мақола чоп этилса, у «Хоразм вилояти ҳоқими диққатига» деган жумлалар билан бошланса, бунга албатта, ҳоқим эътибор қаратади ёки мақола ҳеч бўлмаса, соҳа мутасаддилари эътиборини тортади...

80 ёшлардаги музей раҳбари ва унинг 5(беш!) йилдан бери ойлик маошсиз ишлаётган жамоаси томонидан йўлланган маълумотларни таҳлил қиялпману, наҳотки ёнгинамизда инсониятнинг минг йилликларидан садо бериб турган шундай музейнинг бугунги аҳволидан мутасаддилар беҳабар бўлсалар, дейман. Музей раҳбари охириги марта кўнгирик қилганда, яна бир даста ҳужжатларни юборишини айтди. Аммо суҳбатимиз якунида билибми, билмайми «барибир ҳеч кимга керак эмасга ўхшайди, бу музей» деб қўйди.

Шундагина Комилжон ака Нуржоновнинг аввалиги суҳбатимиз якунида «очигини

айтаверинг, ўзгариш бўладими ёки бу ҳам навбатдаги ширин ваъдами?» деган гапини эсладим...

Маълумотларга қараганда, юртимизда 105 та катта-кичик музейлар бор. Биз иккинчи бор ҳикоя қилаётган «Авесто» музейи Хоразм вилояти «Олтин мерос» жамғармасига қарашли бўлиб, жамғарманинг ўзи 1996 йилнинг 27 сентябрида Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори билан ташкил этилган хайрия ташкилоти ҳисобланади.

Жамғарма раиси К.Нуржонов тақдим этган маълумотларга кўра, 400 донa экспонат билан иш бошлаган музейда бугунга келиб, 5 мингдан зиёд нодир ва ноёб экспонатлар сақланмоқда.

Яна бир бор таъкидлашдан эринмаймиз: ушбу музейда Қорақалпоғистоннинг «Чилпиққалъа» қаъридан топилган тахминан у 85-90 миллион йилга тенг бўлган экспонат – «Тошга айланган дарахт» парчасидан тортиб, Алишер Навоийнинг Хиротда кўчирилган «Хамса» дostonлари қўлёмасининг (XVI-XVII аср) 1876-1886 йилларда Хива тош босмасига асос (матрица) бўлган ноёб нусхасигача бор. Айтишларича, маҳаллий аҳоли ушбу қўлёмани 1937-1991 йилларда Хива шаҳри қабристонларига кўмиб

қўйиб, асраган экан.

Тўғри, «Авесто» жамоатчилик музейи чекка бир ҳудудда эмас, Урганч шаҳрининг қоқ ўртасида жойлашган. Аммо бундан кимга фойдаю, кимга зарар? Зах ва қоронғу бино марказда бўлди нима ёки шаҳар чеккасида. Бир қарашда ушбу музей гўёки одамлар эътиборини тортмасин, дея ертўла сифат бинога атайлаб жойлаштирилгандек.

Музей муаммолари-га шунчалар эътиборсиз қаралаётганини ҳам тушуниш қийин, албатта. Ваҳоланки, кўпчилик музейнинг бугунги ҳолатидан хабардор экан.

Буни музей таассуротлари дафтарига бир нечта йирик олимлару, таникли сиёсатшуносларнинг илиқ сўзлари битилганидан ҳам билиш мумкин. Лекин ана шундай ноziқ дидли меҳмонларни қабул қилган музейга на шаҳар, ва на вилоят раҳбарларининг эътибор қаратмаётгани чиндан ҳам таажжубланарлидир. Музей ходимларининг айтишича, 2017 йилнинг 31 майида музейни янги бинога кўчириш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасининг «601 Ф» сонли махсус Фармойиши ҳам қабул қилинган.

— Аммо мана тўрт йилдирки мутасаддилар жим, — дейди биз билан суҳбатда халқ депутатлари Хоразм вилояти Кенгаши депутати, партия вилоят Кенгаши раиси Ражаббой Рузметов. — Негадир Тошкентдаги мутасаддилар ҳам бу масалада сукут сақламоқдалар. Балким, вилоятдаги «дохий»лар айна шу соҳага масъул бўлган мутасаддилардан реал ҳолатни яширишаётгандир.

Ушбу мақола чоп этилаётган пайтда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Туризм ва спорт вазири Азиз Абдуҳакимов ўз ёрдамчиларига мақолада келтирилган далиллارни ўрганиш юзасидан топшириқ беришига ишонгимиз келди. Аммо бу «Авесто» музейи ходимлари таъкидлаганидек, миллиондан бир ҳолатда юз берадиган ҳолат эмиш...

Маълумотларга кўра, 2021 йил 1 январь ҳолатига Ўзбекистонда 105 та музей фаолият олиб борган. Ҳудудлар кесимида энг кўп музей Тошкент шаҳрида (29 та), энг камми эса Сирдарё вилоятида (1 та) қайд этилган. Бундан ташқари, Бухоро вилоятида 19, Фарғонада 13, Самарқандда 12, Тошкент, На-



«Авесто» музейи Хоразм вилояти «Олтин мерос» жамғармасига қарашли бўлиб, жамғарманинг ўзи 1996 йилнинг 27 сентябрида Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори билан ташкил этилган хайрия ташкилоти ҳисобланади.

воий, Жиззах вилоятларида 5, Қорақалпоғистон Республикасида 4, Хоразм ва Қашқадарё вилоятларида эса 2 тадан музей бор. Кўриниб турибдики, Хоразм музейлар масаласида жуда бадавлат вилоят эмас...

Шу ўринда 1998 йилнинг 12 январида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Музейлар фаолиятини тубдан яхшилаш ва такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони мувофиқ, Маданият ишлари вазирлиги, бошқа вазирлик ва идора-ларга тегишли барча турдаги музейлар фаолиятини мувофиқлаштириш, қўллаб-қувватлаш ва уларга зарур илмий-услубий ёрдам кўрсатиш мақсадида Маданият ишлари вазирлиги қошида Музейларни қўллаб-қувватлаш республика «Ўзбекмузеи» жамғармаси ташкил этилганини айтиш жоиз.

2008 йил 12 сентябр-га келиб эса «Музейлар тўғрисида»ги Қонун қабул қилиниб, унда тизимни янада такомиллаштириш, уларнинг халқимиз маънавий-ахлоқий камолотида тутган ўрнини ошириш, музей фондларида сақланаётган халқимизнинг бой тарихини ўрганиш, авайлаб-асраш, бойитиб бориш, дунёга олиб чиқиш ва тарғиб қилиш имкони яратиб берилган эди.

2017 йилнинг 15 февралига келиб, «Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида»ги ҳамда «Маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги Президент Қарори қабул қилинди ва музейлар фаолиятини такомиллаштириш ва моддий-техник базасини мустаҳкамлаш вазифалари белгилаб қўйилди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга йўлланган Мурожаатномасида ҳам туризмни ривожлантиришда юртимизнинг бой маданий меъроси муҳим эканига алоҳида эътибор қаратилганини бир эсга олайлик: «Ҳозирги кунда миллий иқтисодиётга юқори даромад келтирадиган истиқболли тармоқлардан бири — бу туризмдир. Ўзбекистон туризм соҳасида улкан салоҳиятга эга бўлган давлат ҳисобланади. Юртимизда 7 минг 300 дан ортиқ маданий мерос объектлари мавжуд ва уларнинг аксарияти ЮНЕСКО рўйхатига киритилган. Самарқанд, Бухоро, Тошкент шаҳарларидаги муқаддас қадамжолар ва ёдгорликларни зиёрат қилишдан иборат бўлган «кичик ҳаж» дастурини ривожлантириш ва жадаллаштириш зарур. Ички туризм соҳасидаги катта имкониятларни ҳам тўлиқ ишга солиш лозим».

Кўриниб турибдики, 130 йиллик тарихга эга бўлган мамлакатимиз музейлари фаолиятини ривожлантириш учун барча асослар бор. Аммо негадир бундай асослар Урганч шаҳридаги «жимжилоқдек» бир музейга нисбатан қўлланилмапти.

Уйлаймизки, соҳа вакиллари, хусусан, Туризм вазирлиги мутасаддилари бундан хабар топсалар, муаммога албатта ечим топилади.

Умид АРСЛОНБЕКОВ

✓ Вазиятга назар

«Ё дафтар»га киритасан, ё...»

Қисқа вақт ичида бир эмас, еттита раис алмашди. Энди яқинда сайланган маҳалла оқсоқоли ҳам бўшаш ҳақида ариза ёзмакчи экан. Сабаби, маҳалланинг беш-ўн нафар «фаол аёллари» ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмини олиб қўйишга одатланиб, ўз йўлига «юрмаган» раисларни ишдан бўшатишга эришар эканлар.

«Ростини айтсам, қуруқ тўхматлардан чарчадим. Ҳали прокуратура, ҳали ички ишлар, ҳали ҳоқимият, ҳали секторга боравериб, соғлигимни йўқотдим. Улардан ўзи нима хоҳлайсизлар десам, «Бизни «Аёллар дафтари»га киритиб, ҳар ойда озик-овқат ва моддий ёрдам ажратиб туришинг керак» дейишди. Лекин улар кам таъминланган оиладан эмас, шунинг учун ҳам дафтарга киритишга асосим йўқ. Улардан кўриб, қонунларга қарши бора олмайман-ку. Шу боис, ишдан бўшашга қарор қилдим...»

«Миллий тикланиш» вакиллари раисга тасалли бериб, уни фақат кенгаш



қарори билан ишдан олишлари мумкинлигини тушу-тиришди. Лекин...

Шу куни фуқаролардан ўнлаб мурожаатлар бўлди. 1977 йилда туғилган Зафар Абдурахимов олий маълумотли бўлса-да, ишсиз. Иноятхон Абдуллаева эса бокувчиси йўқлиги боис она-сидан қолган уйнинг кадастр ҳужжатини тайёрлашда муаммо бўлаётганини айтди. Маълум бўлишича, онахон-нинг исми ҳужжатларда икки хил ёзилган. Яъни ҳарфлар алмашиб қолгани сабабали кадастр ҳужжатини ололмай сарсон бўлмоқда. Яна бир фуқаро ўз ҳовлисида

алмисокдан қолган иккита электр устуни кулаш ара-фасида турганини, бирор қорихол рўй бермай туриб, уларни олиб ташлаш ёки янгилаш кераклигини айтди.

«Миллий тикланиш» депутатлари бу мурожаатларнинг айримларини шу ернинг ўзида ҳал қилдилар. Аммо «Зарбдор» маҳалласининг азимий дарди бўлган «ёзувчи аёллари» масаласида ҳозирча бирон ечим топилмади.

Ҳозирча...

ЎЗМТДП Фарғона вилояти Кенгаши ахборот хизмати

Энди душанба ҳам «оғир» кун

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Хоразм вилояти Кенгаши «Душанба – сиёсий ўқувлар куни» деб белгилаб олишди. Шу куни партия ходимлари иштирокида мамлакатимиз сиёсий-ижтимоий ҳаётида юз бераётган энг муҳим воқеа-ҳодисалар, шунингдек, партия фаолияти билан боқлиқ масалалар таҳлил қилинадиган бўлди.

Сиёсий ўқувларнинг биринчи кунда мамлакатимиз раҳбарининг Сурхондарёга ташрифи якунлари, партия фаолларининг сиёсий жараёнларга билдирган муносабатлари ҳамда партия тизимида амалга оширилган ишлар таҳлил қилинди. Ўқувларда



партиянинг туман Кенгаши ходимлари ҳам масофадан туриб иштирок этмоқдалар.

ЎЗМТДП Хоразм вилояти Кенгаши ахборот хизмати

✓ Томизғи

От қадрини қайдан билсин, от минмаган йигитлар

Кимларнидир «лобби» қонун лойиҳалари (гуруҳлар ва соҳалар томонидан халқ манфаатларида эмас, ўз манфаатларини кўзлаб қонун лойиҳаси қиритилишига эришиш) Парламент Қўйи палатасидан ўтмай қолса, пайтини пойлаб, депутатларга аччиқ-чучук гаплар қилишга одатланишди.

Бу, албатта юз бериши лозим бўлган ҳолат. Бундай ҳолат бизни сергак ва ҳар қандай ҳолатга тайёр туришимизни талаб этади.

Аммо шуниси аниқки, депутатлар «лобби» қонун лойиҳаларини фарқлашни алпақачон ўрганиб олдилар. Бир қарашда ҳаммаси жойида, қонуннинг гоёси, мақсади, қонунчилик техникаси, ҳатто нормалар кетма-кетлигигача... Аммо қонун орқали кимдир (соҳа) «чавондозга айил боғлашни, отга йўлда тўқишмасликни ўргатаман» деб чўнтак тўлдирмоқчи бўлади. Ҳатто палатада қонунни шундай реклама қиладиларки, бу қонунни ютиб юборгинг келиб кетади... Эээ... Ўдмдан кўтарилибди, шу жойида ютиш керакмиди ёки ейиш...

Алишер ҲАМРОЕВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати



ЯНГИЛАНАЁТГАН ТАШРИФ ҚОҒОЗИ

7 иқлимга маълум машҳур бу заминдан буюк алломалар, тирлар, диний ва дунёвий илм эгалари етишиб чиққанлар. Айни пайтда Бухорода 829 та моддий маданий мерос, шундан 507 та архитектура, 287 та археология ёдгорликлари, 17 та монументал санъат асарлари ва 18 та диққатга сазовор жойлар бўлиб, улар давлат муҳофазасига олинган.

Яқинда эса ЮНЕСКОнинг Умумжаҳон мероси рўйхатиغا киритилган «Бухоро тарихий маркази»нинг чегара харитаси ҳам тайёрланди. Президентимиз таклифига биноан Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркменистон йўналишидаги Зарафшон-Қайроққум обидаси, «Чор Бакр» ва «Баҳовуддин Нақшбанд» мажмуалари, «Вобкент минораси», «Чашмаи Аюб» ҳазираси ҳамда қадимги «Пойкент», «Варахша», «Вардонзе» археология мероси объектларини ҳам ЮНЕСКОнинг Умумжаҳон мероси рўйхатиغا киритиш бўйича ҳужжатлар тайёрланиб, Умумжаҳон мероси марказига тақдим этилди.

Партия вилоят кенгаши ва депутатларимиз ҳам бу жараёнларда фаол иштирок этмоқдалар. Хусусан, улар томонидан барча маданий мерос объектлари қайта хатлов қилиниб, уларнинг ҳолати ўрганилганда, емирилиши ва қулаши эҳтимоли ўта юқори бўлган 40 та объект аниқланди. Бухоро шаҳридаги «Рашид» карвонсаройи, «Сайёҳгарон», «Мағоки Кўрпа», «Намозгоҳ», «Хўжа Калон

ҳовузи», «Қуйи Хонақо», «Равғангарон» масжидлари, «Чуқур», «Қўқалдош», «Абдулазизхон» мадрасалари, Ғиждувон туманидаги «Эски ҳаммом», Шофиркон туманидаги «Хўжа Ориф ар-Ревгарий» мажмуалар шулар жумласидандир.

Тарихий обидаларни асраб-авайлашга ҳар қанча уринмайлик, «Бухоро тарихий маркази»даги уй-жойларнинг аҳоли томонидан ўзбошимчалик билан бузилиб, янги қурилишлар амалга оширилаётгани вилоятнинг қадимий манзарасини асл ҳолича сақлаб қолиш имконини камайтирмоқда.

Сир эмаски, 2020 йилги пандемиянинг салбий оқибатлари туризм соҳасига жуда катта зарар келтирди. Шунга қарамай, Бухорога 236 минг 602 нафар маҳаллий ва 13 минг 325 нафар хорижлик сайёҳлар ташриф буюрганини таъкидлаш жоиз. 2020 йил 15 декабрдан 2021 йил 15 январига қадар ўтказилган ички «Туризм ойлиги» доирасида эса республикаимизнинг барча шаҳар ва туманлардан 98 минг 764 нафар киши

саёҳатга келди.

Ўтган йилнинг декабрь ойида Бухоро шаҳрида онлайн тарзда ўтказилган «I Халқаро ёшлар туризм форуми» доирасида Франция, Сингапур, Россия, Молдавия, Германия, Нигерия каби мамлакатлардан 40 нафардан зиёд хорижлик делегатлар иштирок этган эди.

Карантин шароитига ҳам қарамай вилоятда 189,8 млрд. сўмга тенг 55 та лойиҳа амалга оширилиб, 342 та янги иш ўрни яратилди. 13 та меҳмонхона, 5 та хостел ва 17 та оилавий меҳмон уйлари ишга туширилди. Маҳаллий сармоядорлар кўмағида йиллар мобайнида ишламай қолган 300 ўринли «Саҳид Зарафшон» меҳмонхонаси таъмирланиб, фойдаланишга топширилди.

Пандемиядан жабр кўрган тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш мақсадида эса 89 та меҳмонхона ва транспорт хизмати корхоналарининг 24,3 млрд. сўмлик кредит тўловлари муддати узайтирилди. Мол-мулк ва ер солиғи бўйича меҳмонхона ва туроператорларга 1 млрд. 222,8 млн. сўмлик имтиёзлар ҳам берилди.

Шу ўринда, 27 та сайёҳлик ташкилотига 1 млрд. 645 млн. сўм, шундан 24 та меҳмонхонага 1 млрд. 604 млн. сўм ҳамда 3 та туроператорга 41 млн. сўм миқдорида мақсадли ссудалар ажратилгани ҳам айтиш жоиз. Натижада 2021 йилнинг ўтган даврида 6 та янги сайёҳлик компанияси иш бошлади. Сайёҳатчиларга тўлиқ маълумот бериш учун хизмат қилувчи ахборот марказлари сони 25 тага, ҳамроҳ таржимонлар сони эса 232 тага етказилди.

Бундан ташқари, Роми-тан туманидаги Бўронтепа қадимий ёдгорлигида инновацион туризм кластери фаолияти йўлга қўйилди. Когон туманидаги Тўдакўл сув омбори негизда 15 гектар ер майдонида чўмилиш ҳавзаси ташкил этилди.

Бу хайрли ишлар жорий йилда ҳам давом эттирилмоқда. 2021-2022 йилларда маҳаллий ва хорижий сармоядорлар ҳисобидан қиймати 714,2 млрд. сўм миқдоридаги 61 та лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Меҳмонхоналар сонини 451 тага, туристик фирмаларни 129 тага, туристларга хизмат кўрсатувчи транспорт воситаларини 290 тага етказиш кўзда тутилган. 6 та туристик ахборот маркази, 50 та ахборот навигация кўрсаткичлари, 20 та Wi-Fi зоналари ва 60 та санитария-гигиена шахобчалари ҳам фойдаланишга топширилади.

2021 йил охирига қадар Бухоро шаҳрининг «Турки Жандий», «Жалол Икромий» ва Ғиждувон туманининг «Кўрғон» ва «Чорсу» маҳаллаларида, Вобкент туманининг «Ширин» қишлоғида туризм бекатлари ташкил этилади. Пешку туманида жойлашган қадимий «Афсона» қишлоғида эса ўрта асрлар меъморчилиги анъаналарини

акс эттирувчи «Ибн Сино замонаси» этник хонадонлари барпо этилади.

Жорий йилнинг 1 январидан то йил якунига қадар сайёҳларга қулайликлар яратишга йўналтирилган ахборот дастурлари ва хизматлари 1.5 млрд. сўм миқдорида субсидияланади. Ўтган йил 1 июнидан 2021 йил 31 декабрга қадар бўлган даврда эса гидлар учун 5 млн. сўм, туроператорлар учун 10 млн. сўм миқдорида грант ажратиш орқали ёрдам кўрсатилади.

Яқинда партия вилоят кенгаши фаоллари, депутатлар, мутахассислар ва журналистлардан иборат ишчи гуруҳи Ғиждувон ва Вобкент туманларидаги туризм маҳалласи ва қишлоқларида бўлиб, қадимий «Ғиждувон кўрғони»ни қайта тиклаш ва у ерда музей ташкил этиш, Вобкент туманидаги «Ширин» қишлоғини этнотуризм масканига айлантириш борасида амалга оширилаётган ишларни кўзда кечиридилар.

Давлатимиз раҳбари томонидан жорий йил 21-22 январь кунлари Бухоро вилоятига ташрифи чоғида етти пирнинг энг улуғи, хожагон тарикатининг асосчиси «Хожа Абдухолик Ғиждувоний» мақбарасига уйғун ҳолда қадимий «Ғиждувон Кўрғони»ни қайта тиклаш бўйича маслаҳат берилганди. Шундан келиб чиқиб, айни пайтда зиёратгоҳга яқин бўлган «Кўрғон» ва «Чорсу» маҳаллалари негизда туризм ҳудудлари ташкил қилинмоқда. Қадимий Ғиждувон кўрғони ҳудудида жойлашган, бир неча йиллардан бери қаровсиз қолган XIX асрга хос «Бозори Қаймоқ» масжиди эса қайта тикланмоқда. Халқаро экспертлар ҳамда Ўзбекистондаги Марказий Осиё халқаро институти бошчилигида XIX асрга оид «Болойи Қассабо» ва «Бобораҳимбой» масжидлари ҳамда XVI асрга оид «Эски Топ Ҳаммом»да реконструкция ва реставрация ишлари амалга ошириляпти.

Ишчи гуруҳ, шунингдек, уста-кулол Абдулла Нарзуллаевнинг миллий кулолчилик музейи мажмуасида ҳам бўлдилар. 2001 йилда ўз фаолиятини бошлаган мазкур мажмуада кулолчилик музейи, кулолчилик, каштачилик, ипак гилам тўқиш устахоналари, кўрғазма зали ҳамда уй меҳмонхонаси урин олган. Уста-кулол Абдулла Нарзуллаев бу ерда кулолчилик сир-асрорларини фарзандлари ва невараларига ўргатиб келмоқда.

Туман Маданият уйи қошида фаолият олиб бораётган мақом дастаси, фольклор гуруҳи ва миллий кўғирчоқ театри фаолияти ҳам ўрганилди. Шу ўринда, «Миллий тикланиш» партиясининг Ғиждувон тумани кенгаши қошида «Тарихчилар клуби»нинг иш бошлагани туман тарихи ва маданий меросини ўрганишда муҳим аҳамият касб эта бошлаганини айтиш жоиз. Келгусида бошқа туман ва шаҳар кенгашларида ҳам шундай клублар фаолиятини йўлга қўйиш режалаштириляпти. Ишчи гуруҳнинг навбатдаги

2020 йилги пандемиянинг салбий оқибатлари туризм соҳасига жуда катта зарар келтирди. Шунга қарамай, Бухорога 236 минг 602 нафар маҳаллий ва 13 минг 325 нафар хорижлик сайёҳлар ташриф буюрганини таъкидлаш жоиз.

манзили етти пирнинг иккинчиси — Хожа Маҳмуд Анжир Фағнавий ҳазратларининг хоки пойлари ётган Вобкент туманидаги Ширин қишлоғи бўлди. Аниқланишича, тахминан 1500 йиллик тарихга эга, 92 ўзбек уруғининг номидан келиб чиққан «Ширин» қишлоғида ҳам этник туризм кластерлари ташкил этилмоқда. Қишлоқ аҳолиси асосан, деҳқончилик, хунармандчилик, савдо-сотиқ билан шуғулланади. Ҳалигача қадимий иншоотлари ва ўзига хос урф-одатлари сақланиб келмоқда. Гуруҳимиз қишлоқдаги «Ширин» чойхонасида бўлиб, бу ерда сайёҳлар учун олиб борилаётган маҳорат дарсларини кузатди. Қишлоқ хунармандлар уйидаги кўрғазмалар, устахоналар ва замонавий спорт соғломлаштириш маркази фаолияти билан танишдик.

Ширин туризм қишлоғининг асосий масканларидан бири бўлган Этно туризм марказида 60 га яқин сайёҳнинг тунаб қолиши учун имкониятлар яратилган. Қурилиш ишлари якунига етай деб қолган марказ ўз фаолиятини бошлагача, саёҳатга келган меҳмонлар қадимий тегирмонда будой ҳаётичи, нон ёпиши, экин экиши ва чорвачилик билан шуғулланишлари мумкин бўлади. Қишлоқда яна эко-агро туризм масканлари, 20 та оилавий меҳмон уйи, миллий қадриятларни акс эттирувчи маданият маркази, этно марказ ва шунга ўхшаш қишлоқ ҳаётини акс эттирувчи 50 дан ортиқ туризм хизмат кўрсатиш лойиҳаларини амалга ошириш кўзда тутилган.

Ишчи гуруҳ томонидан аниқланган камчилик ва муаммолар эса атрофда таҳлил қилиниб, ечими юзасидан тегишли комиссиялар ҳамда маҳаллий Кенгашлар сессияларига ташаббуслар киритиладиган бўлди. Депутатлик сўровлари юборилади ва тегишли қарорлар қабул қилиниб, уларнинг ижроси қатъий назоратга олинади.

Мухтасар айтганда, буларнинг бари туризмни ривожлантириш орқали қўшимча иш ўринлари яратиш, аҳоли бандлигини ошириш, миллат фаровонлигини юксалтириш, миллий, маданий ва маънавий қадриятларимизни дунёга тарғиб қилишга хизмат қилади, албатта.

Мақсуд МУҲАММЕДОВ,
партия Бухоро вилояти
Кенгаши раиси,
халқ депутатлари вилоят
Кенгаши депутати

ҚАДАМБА-ҚАДАМ

Арнасой иншолари

«Миллий тикланиш» демократик партияси Жиззах вилояти Кенгаши ҳамда «Шёлково Агрохим — Ўзбекистон» Россия — Ўзбекистон қўшма корхонаси ташаббуси билан Арнасой туманидаги 6, 15-умумий ўрта таълим мактаблари ўқувчилари ўртасида «Янги Ўзбекистон — мактаб оstonасидан, таълим-тарбия тизимидан бошланади» мавзусида иншолар танлови ўтказилди.

Мамлакатимиз мустақиллигининг 30 йиллигига бағишланган ушбу танловда 49 нафар ўқувчи иштирок этди. Танлов аввалида иштирокчиларга «Шёлково Агрохим-Ўзбекистон» Россия-Ўзбекистон қўшма корхонасининг китоблар жамланмаси совға қилинди.

Аввал ҳакамлар ҳайъати томонидан энг яхши ёзилган 9 та иншо ажратиб олинди. Танлов якунига кўра, 6-сонли мактабнинг 11-синф ўқувчилари — Шоҳсанам Низомова 1-ўринга, Мунира Абдураимова 2-ўринга ва 15-сонли мактаб ўқувчиси Орзугул Абдиева эса 3-ўринга лойиқ кўрилиб, пул мукофоти

билан тақдирландилар.

Шунингдек, Шоҳрух Зайниддинов «Иншо мазмунининг ҳаётийлиги ва мавзунинг тўлиқ ёритилганлиги», Роза Мансурова «Мазмунига кўра адабий ва публицистик материалларнинг сингдирилганлиги», Феруза Бобоёрова «Ёзилган иншодаги сўз бойлигининг кенглиги», Жўрабек Мардиев «Ёзувининг чиройлилиги ва бехато ёзилганлиги» ва Шаҳнозобону Бахтиёрова эса «Иншодаги адабий қаҳрамон характерининг тўлиқ очиб берилганлиги» номинациялари бўйича ғолиб деб топилдилар.

Энг асосийси, агар танлов ғолиблари олий таълим муассасасига тўлов-шартнома асосида ўқишга кирса, «Шёлково Агрохим-Ўзбекистон» Россия-Ўзбекистон қўшма корхонаси томонидан тўлаб бериладиган бўлди.

Эркин ЗАИРОВ,
халқ депутатлари Арнасой тумани
Кенгаши депутати

45 нафари «дафтар»дан чиқарилди

Халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгаши депутати Дмитрий Ан Самарқанд тумани 3-сектор ҳудудидаги маҳаллаларда яшовчи бир гуруҳ фуқаролар билан учрашди.

Таъкидланишича, бундан бир неча ой муқаддам «Қуйи чордара» маҳалласида яшовчи Замира Тўрақулова ва Нилуфар Аҳмедовларнинг ижтимоий аҳоли инobatлар олиниб, улар «Аёллар дафтари»га киритилган эдилар.

Маълум бўлишича, шу кунгача «Темир дафтар»га киритилган 52 фуқаронинг 45 нафари иш билан таъминланган. «Ёшлар дафтари»даги 129 нафар ёш йигит-қизнинг эса 17 нафари руйхатдан чиқарилган. Айни пайтда қолган 112 нафар фуқарони иш билан таъминлаш чоралар қурилмоқда.



Наргизанинг томорқасига 7 миллион сўм сочилди

Ёлғиз аёл учун рўзгор тебратиш, 4 нафар фарзанднинг каму кўстини бутлаш осон эмас, албатта. Шуларни ўйлаб, Наргиза Қурдошева ўз томорқасини ривожлантиришга қарор қилди. Шу мақсадда халқ депутатлари Форш тумани Кенгаши депутати Бобомурод Гулмуродзодага мурожаат қилиб, адашмаган экан. Депутат Наргиза билан маслаҳатлашиб, хонадонига

субсидия ҳисобида енгил конструкцияли иссиқхона қурдириб беришини айтди.

Кўп ўтмай, «Фориш томорқа хизмати» — хонадон эгаси ва Аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази билан уч томонлама шартнома имзоланиб, Наргиза Қурдошеванинг томорқасида 7 миллион 350 минг сўм эвазига мўъжазгина иссиқхона бунёд этилди.

ДУНЁ

«СЎНГСЎЗЛАР»НИ ИШИ ҚЎҚИБ

қўярди... Раҳбарларга ҳушомадни пасткашлик деб биладиган одам эди. Ғурури ва ор-номуси даражасини шоирнинг шеърлари билан таниш мухлис жуда яхши билади...

Шавкат ҳурриятни соғиниб яшади. Уртаниб шеърлар ёзди. Мустақиллик унинг назарида ҳақиқат бор бўйича барқарор бўладиган... тоза, нурли нарса эди. Мустақиллик келгач, шоир уни танимади. Шўроларга астойдил хизмат қилганлар... халқнинг тили, дини ва маданияти йўқолишига рози маҳдудлар идораларни тўлдириб ўтирар, гўё ҳеч нарса ўзгармагандай эди... Дунё бир зумда бозорга айланди. Товламачилар «Ишбилармон» деган никобда халқни талашга киришди. Порахурлик, давлат мулкни ўмариш одатий ишга айланди... Тубанлик беҳаёлларча кўчага чиқиб, ифлос оёқлари билан ҳалолликни бемалол босиб ўта бошлади. Шоир қарахтланиб қолди. Аллақандай тубсиз қарахтлик ва ҳасрат (вужудини) қамраб олди. Ёзолмай қолди. Менимча, ёзишга ихлосини йўқотди ҳам. Бунинг устига Ўш воқеалари юз берди...

Аниқ айта оламан: профессионал раском, агар у умрида Шавкатни кўрмаган, суҳбатлашмаган, шеърларини ўқимаган, дардига шерик бўлмаган бўлса ҳам, юқоридаги сатрларни, шоирнинг адабиёт газетасида эълон қилинган «Махфия» сарлавҳали мақоласини ўқиб, шоирнинг мукамал поэтик образини ярата оларди.

Шавкат «ҳаммага етган нафас унга етмай», бу ёруғ оламни эрта тарк этди. Тошкентда қолди, оёғи Ўшнинг тупроғига ботмади. Шеърлари етим кўзилардай изиллаб қолди. Бир тийрак нигоҳ сунди. Усмон Азим Шавкатни таниган барча-барчани, уни ўлимидан кейин таниганларни ҳам юпатмоқчи бўлади: «Ҳеч ким ўлим нималигини билмайди. Ҳеч ким ўлиб кўрмаган. Эҳтимол, ўлим умрининг қисқалигини, ҳаётни қадрлаш лозимлигини инсониятнинг эсига боз-боз солиб турмоқ учун Парвардигор юборган кескин бир огоҳлантиришдир? Одамлар фафлат уйқусидан уйғониб, яшашнинг қат-қат маъносини теран англаш учун уринмоғи лозимлигига даъватдир?

Мавлоно Румий ўз ўлимларини «Шаби арус», яъни никоҳ оқшоми – келинни кўрадиган, лаззат оладиган, ҳаяжонланадиган, висолга эришадиган оқшом», деган эканлар.

Соғинч ташналигини қондирадиган сўзлар.

«Сўнгсўзлар»даги яна бир «портрет» раском Рўзи Чориевга тегишли. Бу буюк мўйқалам соҳибининг «насирий портрети»ни дастлаб Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров ёзган. Ҳа-ҳа, Ботир Зокиров! Мана ўша портрет: «Чориев дастлаб кишида чинданига бошқача бир таассурот уйғотади. Мен ҳам унинг устахонасига биринчи бор борганимда, ғалати бир аҳволга тушиб қолдим. Ўшанда устахонага ҳали киришга ҳам улгурмаган эдим. У ўзбекона мулозаматни ҳам унутиб, шиддат билан ўрнидан турди-да, мўйқаламни олиб, портретини чиқишга тушиб кетди... Унинг вужудига аллақандай сеҳр-жоду кириб олгандай кўринар, мўйқалам тутган қўллари холст устида шиддат билан ҳаракатланарди. Мен маҳлиё бўлганча ҳайратланиб, раскомнинг ҳар бир ҳаракатини мароқ билан кузатиб ўтирдим... У портретини ишлаётган пайтида мен билан бемалол гаплашиб ўтирди. Менга хонандалар, гастроллар, қўшиқлар, мусика тўғрисида кўп саволлар берди. «Гендел! Бах! Менделсон! Мана, даҳолар! Уларни идрок этсанг, санъат нима эканлигини тушунасан. Караваджо-

чи? Ботичелли? Леонардо? Фрескаларчи, Панжикент фрескалари? Қани энди, уларга ҳеч бўлмаса бир лаҳзагина яқинлашсан! Бу дунёда фақат ва фақат ишлаш керак, деди. У мўйқаламни тўхтатмасдан ҳаракатлантирар экан, шундай деб ҳайқирди. Сўнг тўсатдан баланд овоз билан, хурсанд бўлиб қўшиқ айта бошлади. У опералардан ариялар, ўзбек халқ қўшиқлари ва фақат унинг ўзигина биладиган аллақандай оҳанглари куйларди...» (Қаранг: «ЎЗАС», 2006 йил, 25 август. Таржimon А. Улуғов).

Рўзи аканинг Усмон Азим қаламидан тўкилган «портрети» ҳам шундай таъсирчан. Унда нуфузли бир тадбирда катта бир амалдорга «Ошно» деб мурожаат қилган, Сурхон тупроғига ҳар гал соғинч билан қадам қўйганида, болаларча ариқ ичига ётиб, лойга ағанаб, «Шу ариқча, шу ирмоқ, шу лой – менинг Ватаним, мана шу одам мени суннат қилдирган», деб ҳайқирадиган, бунисига ўзим гувоҳман – шу улуг инсон вафот этганида, Усмон Азим тобут ёнида хотира шеърини ўқиб турганида, майит қабристонга йўл олмай туриб – ичкарида асарлари бозори бошланган раскомнинг ички дунёси кўз ўнгингизда камалдек тиниқ намоён бўлади: «Рўзи Чориев қарақлаб турдиган, борган жойини рангоранг ёғдуга тўлдирадиган камалакдай бир одам эди, дейди. Усмон. Бошқаларни билмадим-у, мен Рўзи акани эслаганимда, мана шу образ – камалак кўз олдидан бир йилт этиб ўтади. Қаерда, қандай шароитда кўришмасин, одамлар бир зумда унга мафтун бўлар, раскомнинг болаларча феъл-атворидан унча-мунчани писанд қилмайдиган одамларнинг ҳам кўнгли ийиб, юзига меҳр-муҳаббатли бир табасум югурарди...».

«Сўнгсўзлар»даги йирик «полотно»лардан бири Рауф Парфига тегишли. Аламли хўрсиниқ, аламли айрилиш азоби билан ёзилгандай туюлди менга. Парижнинг Версал саройида Жанна д'Арк суратига узоқ вақт тикилиб қолганимни эслайман. Бу тикилиш яна тақдирлар. Сиз ҳам бир тикилинг-чи Усмоннинг бу асарига: «Рауф Парфи «Қаердасиз?» деган жуда нодон саволга табассум билан: «Шу... шу... Халқ эшигида...» деб жавоб беради. Одамлар кулишарди... Пулни писанд қилмайдиган одам эди. Пул нима, ҳазон нима – унга барибир эди...»

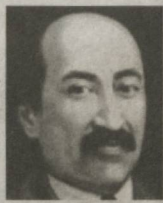
Рауф Парфидан озодлик руҳи уфуриб турарди. Бир куни шоира Қўтлубека Раҳимбоева билан кўришиб қолдим. Рауф акани эсладим: «Рауф ака – озодлик эди, деди у...»

Шоирнинг ҳаёти муаммолардан иборат эди... Оқибат, буюк шоир охириги йўлга ўз уйдан чиқмади. Унинг тобуту бировнинг уйдан кўтарилди. Бунга ҳеч ким айбдор эмас. У эпланиши қийин одам эди... У мутлақ эркинликни истарди. Шеърятдан бошқа иш унинг учун ноқиддий эди. Рауф Парфи мангу парвоз учун яратилган қушга ўхшарди. Аммо ерга қўнмасдан бўладими?»

Китобда бундай «сурат»лар талайгина. Ҳар бири тугаллик даво қилувчи алоҳида асарга ўхшайди: ҳаётини, қозғога аниқ қўчган, ёлгон аралашмаган, ўқувчи кўнглида фикр уйғотадиган, ҳаёт, турмуш, қураш, бу ёруғ оламга меҳмонлик хусусидаги тушунчаларни янада тиниқлаштирадиган, донишмандлар «мангу саволлар» деб атайдиган жумбоқлар олдида одамни ёлғиз қолдирадиган хотиралар. Уларни ўқиш керак, ўқиш керак.

«Сўнгсўзлар» («Илм-зиёзаковат» нашриёти, 2020 йил, муҳаррир Шодмонкул Салом) ҳаммамизга қутлуг бўлсин.

Аҳмаджон МЕЛИБОЕВ



Абдурауф
Фитрат

ИШҚИМНИНГ ТАРИХИ (...20)

Кўб кунлар сендан узоқда мен ёлғиз ўртана қолдим,
Ёғдирдим икки кўзимдан ёмғурдек қонли оловлар.
Ёнишиди кўнглим ўти-ла тек сендан ўзга тиловлар.
Ишқининг қайгуларини жон янглиз бағрима солдим...
Лекин сен, эй, юрагимнинг бирдан-бир севгили ёри,
Кўркамлик боғчаларингда сезмасдан қайгуларимни
бўлбўлдек сайраб учардинг.
Кўкларнинг хонига ўхшаб, қимларнинг ўртанганини
Билмасдан ердағиларнинг дунёсин нақ ёритардинг.
Қолдиқча бўйла хабарсиз ишқимдан, жон чечасим, сен
Кўнглимнинг туйғуларин-ла шоирлик сезгуларимни
Бу йўлдан ўтга солардинг,
Бир қўлдан ерга урардинг
Ҳам йўқ этардинг фикримнинг тўплаганини.
Тун-кунлар йиғлаганимнинг асири бўлса керакким,
Сен энг сўнг менга ёндодинг, руҳимни ўйната қўйдинг.
Чексиз бир тонг чироғи-ла сургуллаб кечаларимни,
Юлдузли йўللари бирдан шеъримнинг олдида очдинг...

Абдулла
Қодирий



АХВОЛИМИЗ

Кўр бизнинг аҳволимиз, гафлатда қандай ётамыз,
Жойи келган ҳолида виждонни пулга сотамиз.
Ўғлимизга на адаб, на фан, на яхши сўйламак,
На худони бўйруғи бўлган улум ўрготамиз.
Қоримиз шундан иборат бўлди ушбу вақтда,
Ўнтадин бедона боқиб ёзу қиш сайротамиз.
Ҳамда ҳар кун тақияларда наша қўкнори чекиб,
Бағчага қокил солиб, оҳ-воҳ ила ўйнотамиз.
Қаримиз, боёғимиз, балки бу вақт оқвондамиз,
Ногоҳон кўрсак агар бир бесоқолини қотамиз.
Ўртадан чиқса агар миллатни яхши сўйғучи,
Биз ани даҳрий санаб, тўфангча бирла отамиз.
Келингиз ёилар, зиётилар бу кун ҳайрат қилинг,
Ўхлаганларни асар қодир эсак уйғотамиз.



Абдулла
Авлоний

БАТАН

Сенинг исминг бу дунёда муқаддасдур,
Ҳар ким сенинг қадринг билмас — ақли пас(т)дур.
Сенинг туйғунг юракларга савдо солур,
Сенинг дардинг бошқа дардни тортиб олур.
Еринг, сувинг бизни боқиб тўйдирадур,
Семиз-семиз қўиларингни сўйдирадур.
Олма-анор, анжир, узум — меваларинг,
От-у ҳўкўз, эчки, тақа, теваларинг.
Бизлар учун хизмат қилур барчалари,
Ҳар бирлари ноз-у неъмат нарчалари,
Сендан тугиб, катта бўлуб, қайтиб боруб,
Яна сенга қирадурмиз бағринг ёруб.
Онамизсан! Бизни(нг) мушфиқ онамизсан!
Жавлон уруб яшайдурган хонамизсан!
Сени сотмоқ мушкинмидур, ўзинг ўйла,
Тилинг бўлса, ҳасратларинг тузук сўйла!
Бизлар сотмас бурун қилур эрдин фарёд,
Биз сотган сўнг нега дерсан бизлардан дод.
Айб бизларда, сени соғуб эмолмадук,
Емуш бериб ем ўрнига ем олмадук.
Билолмадук кўксингдаги хазинани,
Биз билмасмиз тош-тарозу, мазинани.
Сотиб-сотиб қоладурмиз гамга ботиб,
Бойқуш каби вайронада ётиб-ётиб.
Сени сотуб пул қилурмиз — кетур-қолур,
Бир йилдан сўнг баҳонг икки бўлуб олур.

БЕР ҚЎЛИНГНИ

Бер қўлингни, шу титраган қўлим билан сўнг дафъа
Бир қисайин, сўнгра ортиқ у қўлларга тегмак йўқ.
Кўзларингни сўнги марта тушир хира кўзимга,
Кўкрагимга киприкларинг сўнг мартаба отсин ўқ.

Кўкимизда ҳануз учмай қараб турган юлдузинг
Кўр юзини, айрилиқнинг кузи билан саргайган.
Сен кетсан, юлдуз учар, ёлғизликда ташланган
Ўксингизга ҳаёт бермас ёғдулари кундузинг.

Бер қўлингни сўнг мартаба, ёлғиз қолган ўксукман,
От ўқингни сўнг мартаба, алам кутган кўксимга.

ХАЛҚ

Халқ денгиздир,
Халқ тўлқиндир,
Халқ кучдир,
Халқ исёндир,
Халқ оловдир, халқ ўчдир...
Халқ кўзгалса, куч йўқдирким, тўхтатсин,
Қувват йўқким, халқ истасин йўқ этсин.
Халқ исёни салтанатини йўқ қилди,
Халқ истоди, тож ва тахтлар йиқилди...
Халқ истаси: озод бўлсин бу ўлка,
Кетсин унинг бошидаги қўланка,
Бир қўзгалур, бир қўтирар, бир қайнар,
Бир интилар, бир ҳовлиқар, бир ўйнар,
Йўқлиқни-да, очликни-да йўқ этар,
Ўз юртини ҳар нарсаса тўқ этар...
Бутун кучни халқ ичидан олайлик,
Қучоқ очиб халқ ичига борайлик!

КЎНГИЛ

Кўнгил, сен мунчалар нега
Кишанлар бирла дўстлашдинг?
На фарёдинг, на додинг бор,
Нечун сен мунча сустлашдинг?

Ҳақорат дилни оғритмас,
Тубанлик мангу кетмасми?
Кишанлар парчаланмасми,
Қиличлар энди синмасми?

Тириксан, ўлмагансан,
Сен-да одам, сен-да инсонсан;
Кишан қийма, бўйин эзма,
Ки, сен ҳам ҳўр тугулгонсан!..

ЎГУТ

Оғир йиғит, сенинг гузал, нурли кўзингда
Бу миллатнинг саодатин, бахтин ўқудим,
Ўйлашингда, туришингда ҳамда ўзунгда
Бу юрт учун қутулишининг борлигин кўрдим.
Турма — югур, тинма — тириш, буқилма — юксал,
Хуркма — кириш, қўркма — ёпиш, йўрилма — қўзғал.
Ел йўлини тўсиб турган эски булутларни
Ёндириб қўй, йиртиб ташла, барчасин йўқ эт.
Қилолмасанг шу ишларни, Сенинг учун хўрликдир бу...
Йиқил, йўқол, кет!

БИР ОЗ КУЛ

Кўз ёиларим букун тагин оқадими?
Қизил гулим бошқаларга кулар-да,
Қизил гулим, борлигимнинг султони!
Жоним, сенинг ҳаёлингда қучайди.
Юрагимнинг энг қимматли армони,
Нечук менга марҳаматинг озади?
Икки кўзим, малак юзим, севдигим,
Жонлар сенинг юзгинангдан айлансун.
Қизил гулим, қора кўзим, тилагим,
Дунё сенинг боқшингдан ўргулсун.
Ёвуз ёрим, юзингга ҳеч боқолмам,
Кўнгил дардин оёғингга тўқолмам.
Тупроқ каби йиқилмишам йўлингда дея олмам,
Истар эсанг менга келиб сапурма, ёнимда ҳеч ўтурма.
Ёлғуз йиғлаб узоқдан турганимни
Кўрганингда, марҳамат эт, бир оз кул!

МИЛЛАТИМГА БИР ҚАРОР

Кел эй миллат, бир кун бир маслаҳат билан қарор ўлсун,
Бу кундин ўтган ишларга пушаймон бирла ор ўлсун.

Қилайлик бул кун ҳайрат ҳамда бирдан қилиб ҳиммат,
Жаҳолат чўл саҳросида минбаъд сабзавор ўлсун.

Бу нодонлик биза қилмиш эди тўрт фаслни қишдек,
Жаҳонни зимистони дўнуб фасли баҳор ўлсун.

Аяшмай қумуш-олтунни ҳамма боёнлар асло,
Солиб дорилфунунлар ҳам макотиблар ҳазор ўлсун.

Ўқушсун миллат авлоди бизни доим дуо айлаб,
Қилиб таҳсил улумларни фунуна яхши ёр ўлсун.

Очайлук жамиятлар, қўб йиғайлик ҳам иноятлар,
Ки токи ятим ва бечора бекасга мадор ўлсун.

Неча чоғлар бўлубдурким, қочибмиз биз тараққийдин,
Бу кун бир илтифот бирлан бу йўлга бир гузор ўлсун.

Жаҳолат сассиш бизни ҳаммиша беҳузур этди,
Бу кун илмининг бўйи бирлан димоғлар мушиқдор ўлсун.

Бизнинг жоҳиллигимизни кўриб ул шод бўлганлар,
Кўриб маиғулиятимизни илмеа шармисор ўлсун.

Кимиким журъат айлаб, бул каломларга амал қилса,
Жаҳонда исми ани наҳлавон номдор ўлсун.

Бу кун мен сўзладим оз нутқ сиза то Қодир ўлсунча,
Йлоҳи айласун таъсир шу сўз сизга бакор ўлсун.

ЁЗ

Ёзда тишар барча экин, мевалар,
Шод бўлур зор етим-бевалар.
Ҳар ера борсанг, ҳамма маъмурчиллик:
Ҳандалаг-у тарбуз-у қовун-тилиқ.
Ер гунаша яқин ўлуб нур олур,
Ера муҳаббатли зиёсин солур.
Ҳар киши ўз нафси учун ишлагай,
Ишламаган қишда нима тишлагай?
Бозлари, бўстонлари ранг-баранг,
Меваси-ю гулларига бир қаранг.
Гуллари, булбуллари бор, бозлари,
Қўилари, қўзичоқлари бор, тоғлари,
Сутлар-у қаймоғ-қимизлар сероб,
Сувлар оқур сойлар аро шарқираб,
Бир тараф(да) экинчи — ҳирмончилар,
Бир тараф(да) ўроқчи, кетмончилар,
Ғайратлилари гамининг оҳанги йиғлар?
Тиришуб ишлайдур ганимат кунда,
Ишқмаслар ёзда юрур гулдураб,
Қиш келганда қолгай кўзи мўлдураб.

АМАЛНИНГ ЎЛИМИ

Кўнглимда йиғлаган малаклар
кимлар?
Шарқнинг оналари, жувонларими?
Қаршимда йиғлаган бу жонлар
кимлар?

Куллар ўлкасини инсонларими?

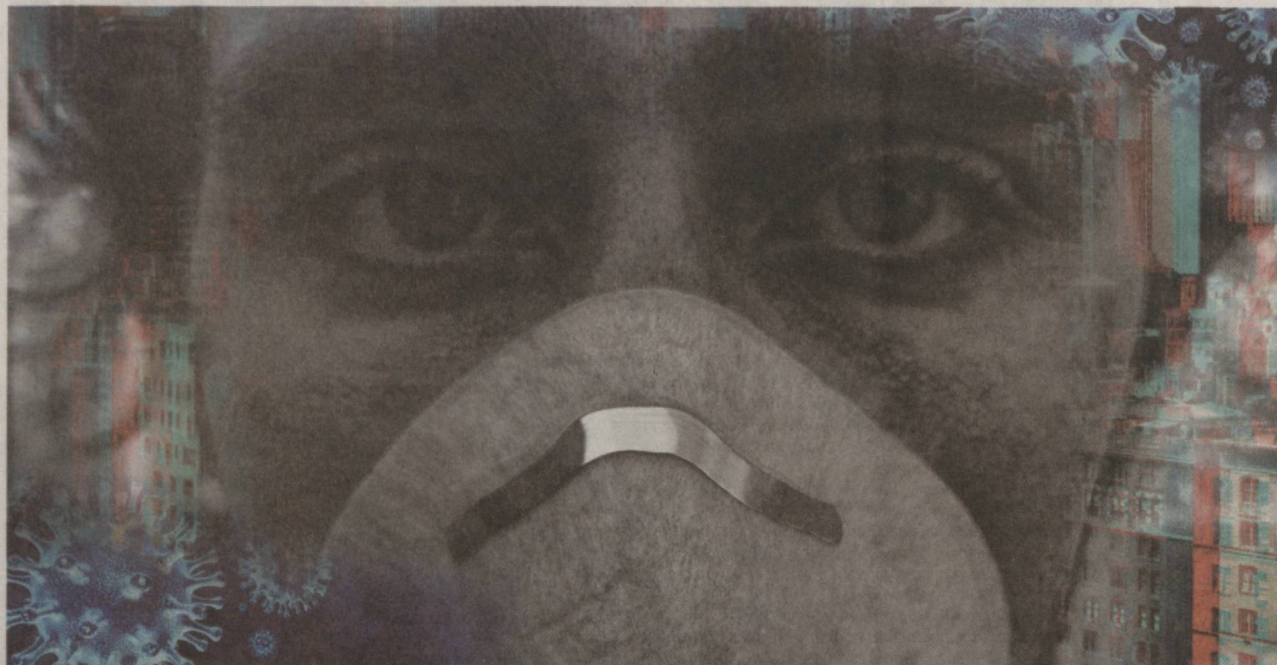
На учун уларнинг товушларида
Ўтган асрларнинг оҳанги йиғлар?
На учун ёзмишининг ўйнашларида
Ҳар юриш кўнглимни наштадек
тишлар?

Кенглик ҳаёллари учдимни кўкка
Бутун умидларни ёвларми кўмди?
Мангу тутқунликка кирдимми ўлка?
Ҳаёлда порлаган шамларми сўнди?

Кечанинг жон олғич қоронғулиси,
Нажод юлдузини ҳаёлим билди?
Шунча тутқунларнинг ҳаққи,
ҳақлиги
Бир ҳовуч тупроққа қурбонми
бўлди?

Оҳимнинг ўтидан чиққан
шуълалар,
Шарқнинг кўкрагида бир
топмасми?

Кўксимдан қисилиб чиққан
наъралар,
Ухлаган дилларга қулиб боқмасму?



Ким ҳақу ким ноҳақ?

2021 йилнинг 7 июнь ҳолатига, 3,74 миллион киши вафот этган. Жами касалланганлар эса 174 миллиондан ошган.

Мана икки йилдирки, коронавирус балоси инсоният ҳаловатига ўт қўйишда давом этмокда. Тўғри, одамлар 2020 йилдагидек «оҳ-воҳ»лар қилмай қўйишди.

Аммо мутахассисларнинг фикрича, ҳали вирус чекингани йўқ. Бу эса соғлом турмуш тарзига қатъий амал қилиш, ниқобсиз юрмаслик, ижтимоий масофани сақлаш каби талабларга риоя қилиш лозимлигини кўрсатяпти.

Гарчи, дунё микёсида ўнлаб турдаги вакциналар ишлаб чиқарилаётган бўлса-да, олимлар коронавирус ҳақида ҳалигача тўла маълумотга эга эмасликларини таъкидлашапти. Масалан, ўтган ҳафта АҚШ олимлари коронавируснинг деярли бутун синфиди табиий йўл билан пайдо бўлган CGG-CGG комбинацияси аниқланмаганини маълум қилишди. Бу эса гуё вируслар янги хоссаларга эга бўлишининг одатий усули ушбу вазиятда ишламаслигини англатади.

ОАВда ёзилишича, Америкалик олимлар Стивен Куэя ва Ричард Мюллер SARS-CoV-2 сунъий йўл билан яратилганига ишора қилувчи исботларни ҳам келтиришган. Уларнинг бу ҳақдаги мақолалари

The Wall Street Journal нашрида чоп этилган.

Олимларнинг фикрича, корона-вирусида CGG-CGG комбинациясидаги геномлар кетма-кетлигининг аниқлангани вирус лабораторияда яратилганидан дарак берувчи «сигнал»дир. Таъкидланишича, олимлар бундай кетма-кетликдан бирор вируснинг юқувчанлиги ёки ундан ўлим даражасини кучайтиришда фойдаланишади. Табиатда бундай геномлар кетма-кетлиги жуда кам учрайдиган ҳолатдир.

Америкалик олимлар корона-вирус сунъий усулда пайдо бўлганининг яна бир далили сифатида унинг генетик хилма-хиллигидаги кескин фарқни келтиришган.

Қайд этилишича, 20 май куни АҚШ Конгресси вакиллар палатасининг разведка бўйича қўмитасида SARS-CoV-2 Уҳандаги вирусология институтидан ташқарига чиққанига ишора қилувчи исботлар борлиги ҳам маълум қилинган.

Хитой эса ушбу айбловларни бўҳтон ва фитна деб атамокда.

Қайд этиш жоизки, америкалик олимларнинг фикри ОАВда бир неча сонияларда бутун дунёга

тарқалди. Шу муносабат билан Хитойнинг АҚШдаги элчихонаси вакили Лю Пэнъюй вазиятга изоҳ бериб, covidнинг келиб чиқиши илмий масала эканини таъкидлади.

— Ва, бу масалани сиёсийлаштирмасдан бутун дунё биргаликда ўрганиши керак, — деди у.

— Covidнинг Хитой лабораториясида яратилгани ҳақидаги иддао эса 12 йил муқаддам Ироқнинг ялпи қирғин куралига эга деган иддаодан фарқ қилмайди.

Ҳа, чиндан ҳам коронавирусни батамом енгиш учун уни сиёсийлаштиригандан кўра, масалага илмий ёндашилса тўғрироқ бўларди.

Чунки, ушбу бало ҳали бери кучсизланадиганга ўхшамаяпти. Буни нафақат иқтисодиёти балки тиббиёти ҳам ривожланган АҚШда 33,4 миллион, Ҳиндистонда 29, Бразилияда 17, Францияда 5,71, Туркияда эса 5,29 миллион кишининг коронавирус юктириб олганида ҳам кўриш мумкин.

Кеча эса Ўзбекистонда ана шу касалликка чалинган яна 3 нафар беморнинг вафот этгани маълум қилинди.

Вилоятхон ШОДИЕВА

Бу қизиқ

Ўзини ўзи ейиш мумкин...

Маълумки, бош мия марказий асаб тизими органи бўлиб, у бир-бири билан боғлиқ бўлган асаб ҳужайралари ва тоаларидан ташкил топади.

Келинг, энди бош миямиз ҳақида қуйидаги қизиқарли маълумотларни келтириб ўтсак:

1. Ҳар сафар бирор нимани эслаб қолганингизда, мияда янги нейрон алоқалари шаклланади.

2. Киши уйғонгач, унинг мияси унча катта бўлмаган чироқ ишлаши учун етарли бўлган энергияни ишлаб чиқаради.

3. Инсон мияси 50 ёшгача шаклланади.

4. Алкоголь туфайли мия вақтинчалик эслаб қолиш қобилиятини йўқотади.

5. Инсон туғилганида асаб ҳужайралари улғайган даврига нисбатан анча кўп бўлади.

6. Бош миянинг фақатгина ўнг ёки чап тараф палласи ишлаши ҳақидаги гапларнинг барчаси уйдирма. Аслида, улар ўзаро маълумот алмашган ҳолда ишлайди.

7. Оиладаги шафқатсизлик боланинг миясига жуда каттиқ салбий таъсир қилади.

10. Шоколад ҳиди тета-ритми ишлаб чиқаришни фаоллаштиради, бу эса, ўз навбатида, инсонни тинчлантириб, бўшаширади.

11. Альберт Эйнштейннинг танасини ёриб кўрган патологоанатом унинг миясини ўғирлаб, 20 йил давомида формалинли эритмада сақлаган.

13. Уяли алоқа воситаларида узоқ суҳбатлашиш бош мияда ўсимта пайдо бўлиши хавфини

кучайтиради.

14. Ёш болалар мияси организмдаги глюкозанинг 50 фоизини сарфлайди, шу туфайли болаларга кўп уйку зарур.

15. Мия танадаги барча кислород ва қоннинг 20 фоизини сарфлайди.

16. Сиз бирон бир янгиликни аниқласангиз, миянинг тузилиши ўзгаради.

18. Меъёрдан кам ухлаш мия фаолиятига, яъни реакциялар секинлашувига ва мулоҳаза юритиш ёмонлашувига таъсир қилади.

19. Миянинг ярми жарроҳлик йўли билан хотирага таъсир қилмаган ҳолда олиб ташланиши мумкин.

20. 2015 йилда қуввати бўйича тўртинчи ўринда турувчи суперкомпьютерга инсон миясининг бир сониялик фаоллигини кўрсатиш учун 40 дақиқа вақт керак бўлди.

21. Америкалик ихтирочи Рэймонд Курцвейлнинг фикрига кўра, 2023 йилда шахсий компьютерлар инсон мияси қувватини ҳисоблаш даражасига етади.

22. Инсон мияси 100 миллиард нейронлардан ва триллион ҳужайралардан ташкил топган.

24. Олимларнинг фикрига кўра, парҳез туфайли мия «ўзини ўзи» ейиши мумкин.

25. Унутиш — мия учун фойдали бўлиб, керакмас маълумотларни миядан ўчириб юбориш мия эгилувчанлигини сақлаб қолади.

манба: muslim.uz

Ёз неъмат

Совуқлик

Мана, ёзининг иссиқ кунлари ҳам бошланди. Қуйидаги таом эса жазирама кунларда чанқоғингизни бостиришга ёрдам беради.

Масалликлар:
 Ўртача катталиқдаги тарвузнинг ярми (4-5 кг)
 1/2 стакан йогурт
 1 ч. қ. қирғичдан чиқарилган занжабил
 1/2 лимон шарбати
 бир чимдим туз

пичоқ учида мускат ёнғоғи кукунни
 5-6 дона ялпиз барги
 Безатиш учун:
 Майдаланган ёнғоқ
 Ялпиз ёки райхон барглари
 Суюқ асал



Тайёрлаш усули:

Масалликларни бир идишга солиб, блендер билан яхшилаб эзмиш. Бир неча соатга, иложи бўлса эрталабгача совутиб қўямиз. Таъбга кўра асал, ёнғоқ ва ялпиз барглари билан безатамиз.



ЎЗБЕКИСТОН
 «МILLIY
 TIBLATISH»
 ДЕМОКРАТИК
 ПАРТИЯСИНING
 ИЖТИМОЙ-
 СИЁСИЙ
 ГАЗЕТАСИ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Алишер ҚОДИРОВ – кенгаш раиси,

Акмал САИДОВ, Абдулазиз АККУЛОВ, Аброр ПЎЛАТОВ,
 Амриддин БЕРДИМУРОДОВ, Бахтиёр САЙФУЛЛАЕВ,
 Илҳом АБДУЛЛАЕВ, Минҳожиддин МИРЗО,
 Нодир МУХТОРОВ, Отабек ЖИЯНБОВЕВ,
 Озодбек НАЗАРБЕКОВ, Ортиқали ҚОЗОҚОВ,
 Феруза МУҲАМЕДЖАНОВА, Хуршид ДЎСТМУҲАММАД,
 Шерзодхон ҚУДРАТХЎЖА, Шавкат ШАРИПОВ,
 Шухратжон АХУНДЖАНОВ.

Бош муҳаррир:

Миродил АБДУРАҲМОНОВ

ТАҲРИРИЯТ

МАНЗИЛИ:

Тошкент шаҳри,
 Миробод тумани,
 Буюк Турон кўчаси,
 41-уй.

Газета таҳририят
 компьютер
 марказида терилди
 ва саҳифаланди.

Муаллифлар фикри
 таҳририят нуктаи
 назаридан фарқ
 қилиши мумкин.

Таҳририятга келган хатлар доимий
 эътиборимизда бўлиб, улар
 муаллифларига қайтарилмайди.

Навбатчи муҳаррир:

Равшан МАҲМУДОВ

Навбатчи:

Вилоятхон ШОДИЕВА

Дизайн гуруҳи:

Маъмурият ҚУДРАТОВ,
 Умид АРСЛОНБЕКОВ,
 Фирдавс ҲАМИДУЛЛАЕВ,
 Соҳиба СОЛИЕВА

ТЕЛЕФОНЛАР:

Қабулхона (факс): (71) 232-12-03, +99897 755-10-11

Газета «SHARQ» нашриёти-матбаа акциядорлик компаниясида
 чоп этилди.
 Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

2008 йил 29 октябрда Ўзбекистон Matbuot ва ахборот
 агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.
 Газета ҳафтанинг чоршанба куни чиқади.

Адаби – 2 662.

Газетанинг баҳоси келишилган нархда.

Қоғоз бичими: 350x587. Ҳажми: 4 босма табоқ

Буюртма – 616

Босишга топшириш вақти 21.00.

Топширилди 3:00

Чимдим кулги

Ўқувчи она тили фани устозидан сўрабди:

– Устоз, ўзбек тилини рус тилига аралаштириб гапириш мумкинми?
 Устоз дебди:
 – Конечно мумкин эмас!

Саҳифани Соҳиба СОЛИЕВА тайёрлади.

Уйғотувчи шам соатлар

Замонавий соатлар ихтиро қилингунига қадар қум соатларидан ташқари инсонлар мум соатларидан ҳам фойдаланишган. Ўша вақтларда маълум бир ўлчамдаги шамнинг ёниб тугаши маълум бир вақтни англатган. Ҳатто ўша замон одамлари мум соатлардан уйғотувчи сифатида ҳам фойдалана олишган. Қандай қилиб дейсизми?! Яъни ёнаётган шамга миҳ боғлаб қўйилган. Мум белгиланган ергача эриганидан кейин махсус металл устига тушган суюқлик овоз чиқара бошлаган.



Шоколадлар музейи

Ҳеч «мазали» музейлар ҳақида эшитганмисиз?! Германияда шундай маскан бор. У шоколад музейи. Экспонатларининг асосий қисми европаликлар какао ловиясини қандай қилиб кашф этгани, унинг навлари ва какао ловиясидан нималар тайёрлагани, шоколад ишлаб чиқариш фабрикалари ва шоколаддан қандай идишлар тайёрлаш мумкинлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Паспортдан кўра «права» муҳим



Канадада паспорт асосий ҳужжат ҳисобланмайди. Мамлакат ҳудудида паспортсиз бемалол яшаш мумкин. Паспорт олиш ихтиёрий, чунки у фақат чет элга чиқиш учун ишлатилади. Асосий ҳужжат – ҳайдовчилик гувоҳномаси. Фарқи шундаки, паспортда фуқаронинг яшаш манзили кўрсатилмайди, «права»да эса уй манзили аниқ кўрсатилади. Шунинг учун канадаликлар сайловга ҳам «права» билан боришлари мумкин.

Сайловчи ҳеч қандай расмий ҳужжатларсиз ҳам овоз бериш ҳуқуқига эга. Қачонки, бирор киши сайловчинини ҳақиқатдан шу сайлов округингизда яшашини ва унинг исм-фамилиясини оғзаки тасдиқлаб берса kifоя.



Дунёдаги энг катта динозавр қолдиқлари топилди

Австралиянинг Queensland вилоятида шу кунга қадар инсониятга маълум бўлмаган энг катта динозавр суяк қолдиқлари топилди. Тадқиқотчилар дунё бўйича энг катта 15 та динозавр орасидан ўрин олган бу жониворни тахминан 92-96 миллион йиллар аввал яшаганлигини айтишмоқда. Australotitan cooperensis турига мансуб, асосан ўсимликлар билан озиқланган. Бўйи 30 метр, оғирлиги эса 67 тоннани ташкил қилган.